

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2020.

GJORT OCH OCHJORT UNDER ÅRET.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Verksamhetsåret som gått.....	3
Hela Sverige.....	5
Vi är Hela Sverige.....	5
Allt vi gör genomsyras av.....	8
Organisation.....	10
Medlemsorganisationer.....	10
Året 2020.....	11
Länsavdelningarna.....	22
Årets grupp och Årets kommun.....	24
Landsbygdsriksdagen.....	26
Prioriterade frågor.....	26
Projekt.....	29
Styrelsens underskrifter.....	33

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020 HELA SVERIGE SKA LEVA

Omslagsbild: Ulrik Strömberg har arbetat för att Hela Sverige ska leva ända sedan den stora kampanjen Hela Sverige ska leva i slutet av 1980-talet. Därmed har han ett närmare fyrtioårigt perspektiv på landsbygdsfrågorna. I slutet av sommaren gick han i pension och har i och med det fått mycket mer tid för att paddla, vandra, renovera hus, umgås med familjen planera resor inom Sverige samt lokalt utvecklingsarbete. Foto: Peter Ljunggren

Layout: Linjalén Tre.Noll, Storuman

ETT SPECIELLT VERKSAMHETSÅR.

När vi våren 2020 skrev vår inledning till styrelsens verksamhetsberättelse för år 2019 stod vi precis i början av pandemin. Vi skrev: "...har vi en situation i Sverige och i hela världen som ställer oss alla inför stora prövningar. Spridningen av coronaviruset gör att utvecklingen ställer hela samhället inför stora utmaningar som vi knappt haft tidigare..."

Ingen kunde, trots det, förutspå att det skulle bli som det blev, med hundratusentals smittade, många allvarligt sjuka och höga dödstal i följd av smittan. Fortfarande, när vi skriver förord till redovisningen av vår verksamhet ett år senare, finns pandemin kvar även om vaccineringar har inletts under början av 2021.

Våra tankar går först och främst till alla som drabbats, till alla som gått bort och till alla som inom sjukvården gjort oerhörda insatser för att hantera situationen. Liksom till alla som förlorat sina jobb, inte kunnat arbeta och till alla företagare som drabbats hårt.

Vår verksamhet har påverkats, men vi har ändå kunnat hantera situationen. Vi har sedan länge haft medarbetare som arbetat på distans och digitalt. Nu arbetar alla medarbetare på distans och kan därmed upprätthålla hela vår verksamhet. Vi vill verkligen uttrycka vår tacksamhet till alla.

Detta är styrelsens verksamhetsberättelse som årsmötet har att ta ställning till. Vi vet alla att vår verksamhet i grunden bygger på det arbete, oftast ideellt, som görs i våra länsavdelningar och i våra lokala grupper. Det är där lokal utveckling kan ske, och sker.

I riksorganisationen har vi följt de intentioner som finns i strategi- och verksamhetsplanen för året 2020 och redovisar resultatet i denna verksamhetsberättelse. Vi har genom både förtroendevalda och medarbetare fortsatt att finnas med i nya sammanhang och plattformar för att lyfta den lokala utveckling som sker både på landsbygder och i städer. Vi har haft ett bra samarbete med våra medlemsorganisationer och vi har under året beslutat att ytterligare utveckla kontakterna kommande år.

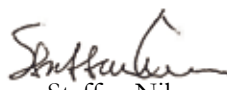
Vi vet också att många föreningar och enskilda, lokalt, har tagit ett stort ansvar för att hjälpa till med stöd till närstående och grannar. Många föreningar i landet står inför ekonomiska svårigheter då de inkomster som skulle kommit in under årets aktiviteter uteblivit. De har i många fall behov av samhällets stöd för sin fortsatta överlevnad.

Vi har genomfört både årsmöte och föreningsmöte (höstmöte) på ett bra digitalt sätt, tack vare alla de medarbetare som finns både i organisationen och i våra projekt. Vi har en digital mognad som gör att vi kan ta nya steg för att utveckla vår verksamhet.

Samtidigt har vi under året ofta påpekat att det finns ett digitalt utanförskap, särskilt bland äldre och funktionshindrade. Den digitala utbyggnaden med bredband har inte nått regeringens mål. Det återstår mycket om alla människor och alla bygder ska bli inkluderade.

Trots allt har vi under året sett nya möjligheter, nya sätt att arbeta och nya sätt att mötas. Vi kommer att utnyttja det, men vi kommer också att mötas och träffas.

Åse Classon
ordförande

Staffan Nilsson
ordförande

Föreningen ska stärka lokala utvecklingsgrupper och andra medlemmar som har lokal utveckling och landsbygdsutveckling till uppgift, för att hela Sverige ska leva.

HELA SVERIGE.

Vision

Hela Sverige ska leva!

Syfte

Balans mellan stad och land. God landsbygdsutveckling. Goda villkor i hela landet.

Verksamhetsidé

Från Hela Sverige ska levas stadgar

Föreningen ska stärka lokala utvecklingsgrupper och andra medlemmar som har lokal utveckling och landsbygdsutveckling till uppgift, för att hela Sverige ska leva. Verksamheten ska ge en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet. Hela Sverige ska leva arbetar ur ett lokalt perspektiv genom att stärka samverkan mellan lokala utvecklingsgrupper, medlemsorganisationer, kommun- och länsavdelningar samt myndigheter, organisationer och andra intressenter. Hela Sverige ska leva arbetar nationellt och internationellt för att stimulera erfarenhetsutbyte, sprida goda exempel, bilda opinion och påverka politiken.

Om Hela Sverige ska leva

Hela Sverige ska leva är en ideell förening som bildades 1989 i slutet av den stora kampanjen "Hela Sverige ska leva". Vi är partipolitiskt obundna och en av få organisationer i Sverige som tar ett helhetsgrepp kring landsbygdsfrågorna.

Vi är en medlemsförening för lokala utvecklingsgrupper – alltså byaföreningar, samhällsföreningar, fiberföreningar med flera som alla arbetar för sin bygds bästa. Vi har också ett fyrtiotal medlemsorganisationer som delar våra värderingar och stöttar vår verksamhet. Våra 24 länsavdelningar samordnar och driver gemensamma frågor på regional nivå och finns till hands när de lokala grupperna i länet vill ha stöd och råd. I cirka en tredjedel av kommunerna finns även kommunbygderåd.

I grunden är Hela Sverige ska leva en folkrörelse för det vi brukar kalla byarörelsen, det vill säga människor, föreningar och företag som arbetar allmänt för bygdernas bästa.

VI ÄR HELA SVERIGE.

- » Vi är den organisation som driver frågan om ett land i balans
- » Vi är organisationen som samlar landsbygdsrörelsen och den lokala första samhällsnivån
- » Vi är organisationen som värnar om det lokala inflytandet
- » Vi är en organisation som prövar nya idéer för att utveckla landsbygderna
- » Vi är en organisation som lyfter de goda exempel som finns på landsbygderna
- » Vi är en organisation som jobbar med socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling i hela landet

ORGANISATION

- Vi är den samlande rösten för lokala utvecklingsgrupper
- Vi är en välkomnande organisation som det är lätt att bli medlem i och vara en del av
- Vi välkomnar mångfald både när det gäller människor och åsikter
- Vi är en organisation som präglas av samverkan med de aktörer som liksom vi vill samarbeta för att nå ett land i balans
- Vi är en organisation som har inflytande över viktiga frågor vad gäller landsbygderna

KUNSKAP

- Vi är organisationen att vända sig till när det gäller landsbygdsfrågor
- Vi är en organisation som med en hög kunskapsnivå och bred förankring tar ett helhetsgrepp om landsbygdernas förutsättningar
- Vi förknippas med kunskap och engagemang genom att vara kunniga och pålästa
- Vi är en organisation som arbetar för att bryta storstadsmaktordningen och som ifrågasätter den urbana normen

KOMMUNIKATION

- Vi ska förvåna och bryta den förväntade bilden av landsbygden och bidra till att mytbildning upphör
- Vi ger en balanserad bild av landsbygderna och visar på det som är bra men också på de problem som finns
- Vi ska vara en föregångare när det gäller ordval och bildspråk som handlar om landsbyger
- Vi behöver inte alltid ta tydlig ställning i alla enskilda sakfrågor utan uppmuntrar hellre till att lyssna på den lokala nivån och involvera lokalsamhället för att lösa samhällsutmaningar
- Vi är den organisation som visar på diversifierade landsbygder vad gäller arbeten och sysselsättning med möjligheter inom många olika näringar

VI ÄR/VI HAR

- Vi är örat mot marken med fötterna i myllan
- Vi är stolta, kloka, orädda och vi utmanar
- Vi är en organisation som lever som vi lär
- Vi är en modern organisation som driver framtidens landsbygdsfrågor
- Vi är partipolitiskt obundna men driver politiska frågor
- Vi har tydliga företrädare som är efterfrågade på nationell nivå

MÅL STÄRKA LOKALT.

2020 har vi lyckats mobilisera byarörelsen till en stark kraft som inte kan ignoreras.

2020 har vi länsavdelningar med väl fungerande verksamhet och vi har en aktiv och hög närvaro i hela landet.

2020 har vi ett starkt inflytande och är en efterfrågad samarbetspart i alla regioner/län där även företrädarna för länsavdelningarna är efterfrågade.

2020 är vi en aktör för ett land i balans tillsammans med våra medlemsorganisationer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

2020 har vi en större mångfald bland våra företrädare och medlemmar vad gäller ålder, kön och etnicitet, etc. Vi speglar den bygd vi företräder.

2020 vet byarörelsen och enskilda att de kan hitta bra idéer, tips och kunskap i samlad form på vår digitala plattform.

2020 är Hela Sverige ska leva den självklara medlemsorganisationen för alla som vill ha en balans mellan stad och land.

2020 har Landsbygdsriksdagen stärkt sin roll som den bästa mötesplatsen för byarörelsen att träffas på för att diskutera och utveckla landsbygdsfrågor och ett land i balans.

Gun Rehnman gör vinnartecknet där hon sitter på ett härbre i Örträsk, södra Lapplands äldsta kända byggnad, från 1678.
Foto: Jenny Rehnman.

ALLT VI GÖR GENOMSYRAS AV.

Vår rörelse bygger på demokrati, mångfald, hållbarhet och jämställdhet. Dessa horisontella kriterier finns med i allt det arbete vi gör och de projekt vi driver.

Demokrati

Vårt arbete sker i en demokratisk anda. Styrelsen väljs demokratiskt på årsmötet. Vi har högt i tak och det finns goda möjligheter att framföra sina åsikter. Yttrandefrihet är viktigt i en öppen och levande demokrati. Det är också viktigt att de frågor vi driver är förankrade i rörelsen genom demokratiska metoder.

Mångfald

Vi vill ha mångfald i vår organisation. Vi vill få fler yngre engagerade. Därför har vi en särskild plats reserverad för deltagare yngre än 30 år på våra års- och föreningsmöten. Vi har en mångfald av kompetenser inom styrelsen. Vi vill ha en mångfald av röster och en mångfald geografiskt, åldersmässigt, erfarenhetsmässigt och av olika bakgrunder.

Hållbarhet

Vi vill bidra till ett hållbart samhälle. Vi ska vara en progressiv rörelse som vill vara med och utveckla samhället med hänsyn till hållbarhet. Både socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Vi reser så miljövänligt som det går. Vi har ett hållbarhetstänk när det gäller lokaler, digitala lösningar och förtäring på våra möten.

Jämställdhet

I vår rörelse strävar vi efter jämställdhet mellan kvinnor och män, men också mellan landsbygd och stad. Detta gör vi bland annat genom att lyfta fram exempel i vår kommunikation. Vi vill att alla ska komma till tals på våra möten. Vi har en jämställdhetsstrategi och styrelsen har fördelningen 40/60 mellan män och kvinnor. En kvinna och en man väljs till ordförande.

Julia Löf gör vinnartecknet på ett av sina favoritställen, teaterscenen Gussjöstrand i Öreryd. Foto: Elin Ernér.

MÅL PÅVERKA NATIONELLT.

Kunskap

- 2020 är vi fortsatt en självklar expert i de nationella forum som berör frågor som påverkar landsbygden. Vi sitter med i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum.
- 2020 är Hela Sverige ska leva med och påverkar strategier och program som har betydelse för landsbygdsutveckling.
- 2020 ser alla med spänning fram emot släppet av Hela Sverige ska levas balansrapporter – hur det står till med balansen mellan stad och land.

Medier

- 2020 har Hela Sverige ska leva ett högt förtroende bland de nationella medierna. När landsbygdenas frågor generellt ska diskuteras är det en av våra företrädare som gör detta.
- 2020 har vi en aktiv rörelse i hela landet som bildar opinion i de viktiga frågor som finns på regional/lokal nivå. Vi syns och hörs i hela landet.

Urban norm

- 2020 har landsbygdenas betydelse och ett ifrågasättande av den rådande storstadsmaktordningen blivit ett självklart inslag på den nationella agendan.
- 2020 har vi medverkat till att den stereotypa skildringen av landsbygden förbättrats.

Hela Sverige ska leva

- 2020 är det tydligt att Hela Sverige ska leva inte bara är ett slagord utan också en organisation som jobbar för landsbygdsfrågor och ett land i balans.
- 2020 behöver vi inte längre använda ”ska” utan kan säga ”Hela Sverige lever”.

Årets första ordförandemöte ägde rum i februari innan pandemin bröt ut. En av föredragshållarna var Eva Jilkén från Landsbyggarna som berättade hur de vill skapa inspiration och visa bilden av en kreativ landsbygd som sprudlar av drivkraft och liv. Foto: Sandra Gardmo.

ORGANISATION.

Styrelse

Åse Classon, *ordförande*
Staffan Nilsson, *ordförande*
Peter Eklund
Pia Tingvall
Lars Westerlund
Birgitta Strömberg
Britt-Louise Berndtsson
Magnus Strömberg
Linda Elfving Bovin
Tommy Nilsson
Irene Oskarsson
Karin Torstensson
Conny Mörke

Revisorer

Anne Sörqvist, *förtroendevald revisor*
Clas Forsgren, *suppleant, förtroendevald revisor*
Åsa Thelin, *auktoriserad revisor*

Valberedning

Gun Rehnman	Niclas Bromark
Monica Eriksson	Hans Lundmark
Pernilla Eurenus	Tina Yngvesson
Bengt Grönblad	

Personal – tills vidare

Karin Wenström, kommunikatör, *60 procent*
Ylva Lundkvist Fridh, verksamhetsutvecklare, *50 procent, del av år*
Terese Bengard, verksamhetschef, *100 procent*
Tina Nygårds, ekonom, *100 procent*
Ulrik Strömberg, handläggare, *100 procent, del av år*
Sandra Gardmo, kommunikatör, *100 procent*
Inga Rundström, administratör, *50 procent*
Josefin Heed, verksamhetsutvecklare, *100 procent*
Henrik Andersson, webbadmin, *20 procent*
Anna Erikols Wetterfalk, *administrativt ansvarig, 100 procent*

Personal – visstid

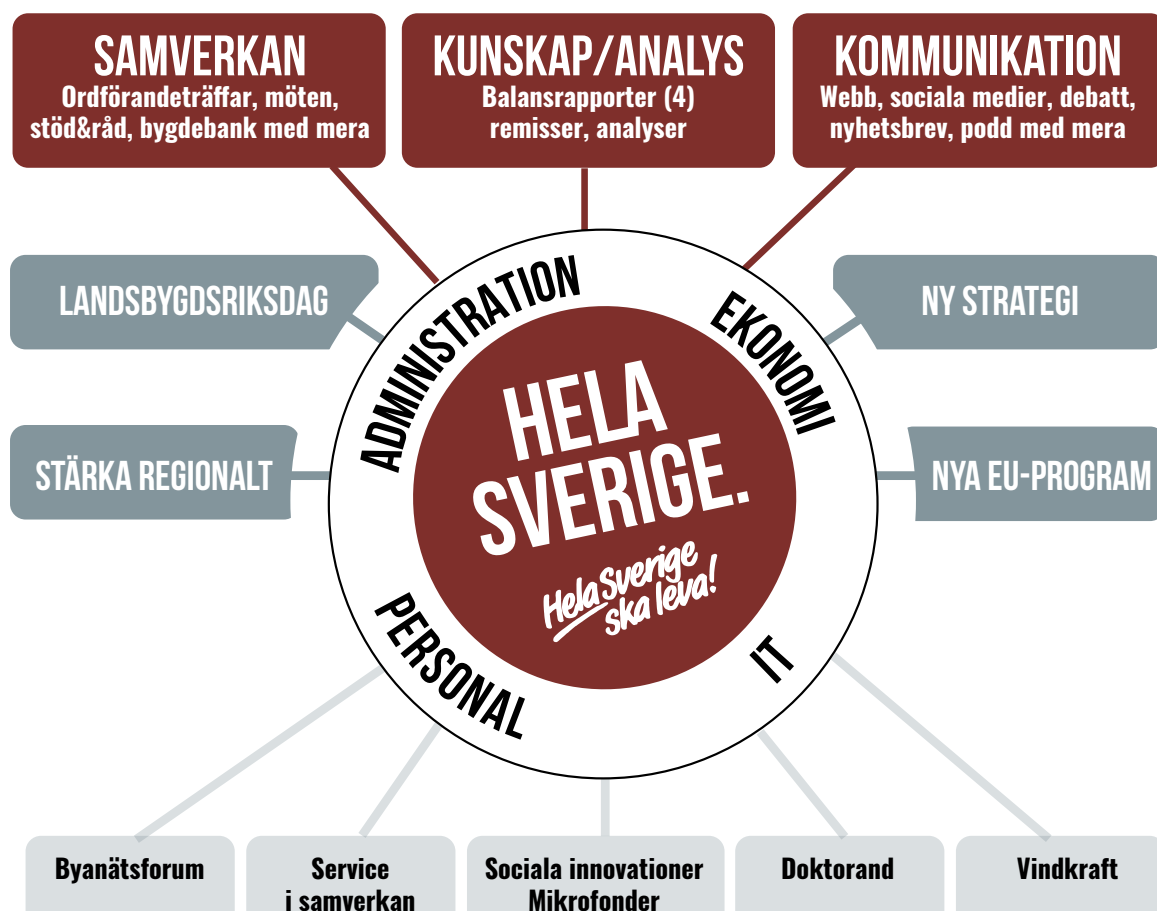
Sigrid Larsson, *Service i samverkan*
Ewa Carlgren, *Service i samverkan*
Anna Johansson, *Bynärhetsforum*
Thomas S. Nilsson, *Bynärhetsforum*
Richard Granberg, *Stärka regionalt*

MEDLEMSORGANISATIONER.

Följande 36 organisationer är medlemmar i Riksorganisationen Hela Sverige ska leva.

- ▶ Arbetarnas Bildningsförbund, ABF
- ▶ Bygdegårdarnas Riksförbund, BR
- ▶ Centerkvinnorna
- ▶ Centerns Ungdomsförbund, CUF
- ▶ Ekobanken
- ▶ Ekologiska Lantbrukarna i Sverige
- ▶ Folkets Hus och Parker, Riksorganisation
- ▶ Framtiden i våra händer
- ▶ Förbundet Vi Unga
- ▶ Global kunskap
- ▶ Inlandskommunerna ekonomisk förening, IEF
- ▶ JAK Medlemsbank
- ▶ Jordbrukare-Ungdomens förbund, JUF
- ▶ Lantbrukarnas Riksförbund, LRF
- ▶ Leader Mellansjöländet
- ▶ Leader Närheten
- ▶ Norrlandsförbundet
- ▶ Omställningsnätverket
- ▶ Riksförbundet 4H
- ▶ Riksföreningen Våra Gårdar
- ▶ Riksidrottsförbundet
- ▶ Småkommuner i Samverkan, Småkom
- ▶ Somaliska riksförbundet i Sverige
- ▶ Stiftelsen Folkets Hubb
- ▶ Studieförbundet Vuxenskolan
- ▶ Studieförbundet Vuxenskolan
- ▶ Svensk Vindkraftsförening
- ▶ Svenska Fotbollförbundet
- ▶ Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund
- ▶ Svenska Jägarförbundet
- ▶ Sveriges Hembygdsförbund, SHF
- ▶ Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund, SSU
- ▶ Sveriges Vattenkraftskommuner
- ▶ Tjänstemannens Centralorganisation TCO
- ▶ Unga på landsbygden
- ▶ Winnet Sverige

ÅRET 2020.

Riksorganisationens uppgift är att företräda de lokala grupperna på en nationell arena. Vi har trots det speciella året haft en viktig roll i arbetet med att påverka i landsbygdens frågor. På grund av pandemin har vi ställt om delar av vårt arbete och framförallt har kostnader för resor och sammankomster minskat. Vi fick även flytta fram Landsbygdsriksdagen. Vi har dock deltagit digitalt i alla sammankomster där vi kunnat och ställt om våra egna möten till digital form.

Styrelsen har stärkt sin roll och tagit en aktiv del i verksamhetens utveckling bland annat genom arbetet med strategin, och ett i övrigt aktivt styrelsearbete. Styrelsemedlemmarna har också tagit på sig att vara kontaktpersoner till ett visst antal länsavdelningar så att alla länsavdelningar har en kontaktperson.

Vi har trots pandemin kunnat genomföra ordförandeträffar liksom årsmöte och föreningsmöte med hjälp av teknik och goda verktyg. Olika representanter från styrelsen och kansliet har deltagit i expertgrupper, kommittéer, nätverk och olika forum där vi kunnat bidra med landsbygdspektivet. Vi har också svarat på ett flertal remisser.

KANSLIARBETET – ADMINISTRATION, EKONOMI & IT.

Vi har anpassat verksamheten så att den är bättre lämpad för distansarbete genom övergång till ny teknikplattform. Fysiska underlag skannas och lagras i vår nya IT-miljö av samma skäl. Den lokala servern på kansliet har tagits bort, då samtliga program vi använder finns åtkomliga via internet. Sammanställande av rutiner, samarbeten med mera har påbörjats för att säkerställa den huvudsakliga verksamheten oavsett bemanning.

Inom HR-området har fokus legat på arbetsmiljö och samverkan.

Ekonomi

Vi har gått över till Hogia Cloud. Nya rutiner inklusive regelbundna avstämningsmöten inom arbetsgruppen har genomförts för säkrare hantering. Vi har infört digitala bilagor till verifikationer i ekonomiprogrammet.

Administration

I år har de flesta möten hållits digitalt. Vi har infört rutiner som innebär att protokoll, avtal med mera signeras digitalt. De fysiska avtalen (exklusive leverantörs- och anställningsavtal) har skannats för att digitalisera verksamheten och anpassa den så att samtliga kan arbeta på distans.

Vi har planerat och genomfört en ny organisation inom kansliverksamheten. Detta på grund av pensionsavgångar, ändrade förutsättningar för verksamheten och anpassning för att kunna leverera så bra som möjligt.

Vi har uppdaterat riktlinjer enligt plan. Säkerställande av rutiner och arbetssätt för hela verksamheten är påbörjad.

HR

Vi jobbar systematiskt med arbetsmiljön och har genomfört skyddsronder under året (distans-arbetsplats och OSA, organisatorisk och sociala arbetsmiljö). En formalisering av löneprocessen har skett. Förändringar i personalgruppen har lett till förändring av vissa tjänster. Vi har haft fokus på arbetsmiljöarbete, samt de förändringar som kommer av att vi alla arbetar heltid på distans. Vi har bland annat gjort följande:

- Veckovisa avstämningsmöten (APT).
- Veckomejl till verksamhetschefen.
- Infomejl från verksamhetschefen, veckovis.
- Veckovis personalfika.

IT

Vi har genomfört en övergång till en ny plattform för datahantering till Microsofts system MS365 för personal, styrelse och länsavdelningar, inklusive byte av e-postleverantör samt byte av antivirus-program, med högre säkerhet.

GDPR

En ny policy är antagen av styrelsen. Arbetet med att säkerställa att vi jobbar med GDPR enligt nya policyn pågår. Det innebär nya rutiner och metoder för behandling av personuppgifter.

SAMVERKAN.

Hela Sverige ska leva har i alla år haft en god samverkan med många olika organisationer och myndigheter för att gemensamt nå visionen om att hela Sverige ska leva.

Ett viktigt forum är Landsbygdsnätverket som är ett samverkansorgan för att stötta att landsbygdsprogrammet och medlen i EU-fonderna används och synliggörs, samt främja innovationer.

Hela Sverige ska leva har också plats i de övervakningskommittéer som följer genomförandet av landsbygdsprogrammet, Lokalt ledd utveckling och Socialfonden. Under året som gått har vi fått information, kunnat påverka och ställa frågor.

Vi sitter med i Bredbandsforum som leds av energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman. Där deltar alla större företag som bygger bredbandsinfrastruktur, tillsammans med generaldirektörerna för PTS och Jordbruksverket. Även branschorganisationer som Svenska statsnätsföreningen och IT- och telekomföretagen finns med samt Sveriges Television, SVT. Ett bra initiativ för att synliggöra landsbygdersnäs entreprenörer och kreatörer är "Landsbyggare" som nu exporteras till flera län. Vi har haft samverkan med dem under året.

Inom Byanätsforum jobbar vi med Coompanion och LRF men också med Bredbandsforums kansli, PTS och Svenska stadsnätsföreningen. Vi har även goda relationer med dessa organisationer inom andra frågor utanför Byanätsforum.

Här syns några av deltagarna i det riksdagsseminarium som ägde rum i januari, där konkurrensfrågor inom taxinäringen diskuterades. Från vänster till höger: Claudio Skubla, Förbundsdirektör Svenska Taxiförbundet, Terese Bengard, verksamhetschef Hela Sverige ska leva, Per Åsling (C) vice ordförande Skatteutskottet, Eva Eriksson, förbundsordförande SPF Seniorerna, Jens Holm, (V) ordförande Trafikutskottet, Anna Hag, Näringspolitisk expert, Visita. Foto: Sandra Gardmo

Lokalekonomidagarna, LEK, är ett samarbete mellan Coompanion, Ekobanken, Färnebo folkhögskola, Hela Sverige ska leva, Mikrofonden, Omställningsnätverket och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. I år genomfördes en välbesökt digital konferens.

Vi inledde ett samarbete kring utveckling av Landsbygdsriksdagen med Unga på landsbygden. Eftersom vi fick flytta arrangemanget har arbetet pausats till dess att det är aktuellt. Unga på landsbygden sitter med i juryn för Året grupp och kommun och vi har kontakt i frågor som är angelägna för oss båda.

Vi har samverkan med andra aktörer och möten för att hålla oss ajour. Bland annat Skärgårdarnas riksförbund, Småkom, LRF, Postnord, Coompanion, Hembygdsförbundet med flera.

Vi har haft ett samarbete med Rural kompetens och Arne Müller (SOL-nätverket) kring balansrapporter och genomgången av 75 förslagen i landsbygdsutredningen.

Under året har vi arbetat på en idé om bygdemedel kring vindkraft tillsammans med Vindkraftscentrum och andra etablerare av vindkraft. Tyvärr fick vi inte projektmedel för att kunna gå vidare, men vi kommer fortsätta att söka finansiering.

EUROPEISKT ARBETE.

Internationellt samarbete är viktigt för oss och vi deltar på två nivåer. Dels på nordisk nivå i

Nätverket Hela Norden ska leva som är ett nätverk för landsbygdsorganisationerna i de nordiska länderna.

Dels i samarbeten på europeisk nivå.

Traditionen inom nätverket Hela Norden ska leva är att mötas ett par gånger per år där vi uppdaterar varandra om vad som händer i organisationerna och respektive ländernas arbete med landsbygdernas frågor såsom service, lokal planering och inflytande och hållbar utveckling. Ett årsmöte på Färöarna var planerat till slutet av april, men pandemin gjorde att allt planerat fick ställas in i sista minuten. Istället genomförde vi ett digitalt styrelse/årsmöte.

Vi är på olika sätt med i samarbeten med tre europeiska organisationer, nämligen European Rural Community Alliance, ERCA, Partnership for Rural Europe, PREPARE och European Leader Association for Rural Development, ELARD. Den sistnämnda är en sammanslutning för alla LAG-grupper.

Vi deltar aktivt i styrelsen för ERCA och har haft ordförandeskapet där under några år. Numera deltar vi genom en ledamot. ERCA har haft plats och representation i EU-kommissionens Civil Dialog Grupp för landsbygdsutveckling och i det som är Rural Network Assembly.

EU-kommissionen arbetar med att ta fram en långtidsvision för landsbygderna och Hela Sverige ska leva är representerad i temagruppen Long term rural vision. Den består av 50 personer från olika länder som ska ge kommissionen ett underifrånperspektiv på vad som är viktigt för en hållbar vision för de europeiska landsbygderna.

Den första Europeiska Landsbygdsriksdagen genomfördes på initiativ av Hela Sverige ska leva. Den har sedan kunnat hållas vartannat år, senast 2019. Nästa landsbygdsriksdag som skulle hållits i Polen år 2021 är framflyttad.

Från och med mars har alla möten varit digitala.

STÄRKA REGIONALT.

Projektet "Stärka regionalt" startade under våren 2019 och syftar till att se över, föreslå och genomföra en utveckling av hela organisationen, dess löpande verksamhet och arbetsprocesser med utgångspunkt från i första hand de 24 länsavdelningarna. Även andra delar av organisationen, liksom olika processer, genomlysas brett i projektet.

Projektet mottogs positivt i organisationen, och därför valde styrelsen att förlänga projektet till slutet på 2020, och sedermera även 2021. Bedömningen är att projektet är angeläget och kräver mer tid för genomförande, kontinuitet och införlivande i det löpande arbetet.

Under 2020 avrapporterades projektet och cirka 75 utvecklingsförslag inom olika områden presenterades. Beroende på kategori och berört område har de flesta av förslagen diskuterats, prioriterats och beslutats om, löpande av riksstyrelsen, kansliet, presidiet eller medlemmarna.

Projektet har från och med 2020 det interna namnet Stärka Regionalt 2.0 och under 2020 har arbetet präglats av en inledande genomförandefas, där prioriterade och utvalda utvecklingsförslag konkretiserats och beslutats. Bland annat har arbetet med nytt IT-system för medlems- och kontaktregister inletts, distansmöten för länssamverkan startats upp, styrelsekartläggning genomförts, arbetet med temagrupper för samverkan påbörjats likväl som kartläggning av de interna processerna för Årets grupp med mera.

Richard Granberg är projektledare för Hela Sverige ska levas interna projekt. Här gör han vinnartecknet mitt på Stortorget i Gamla stan.
Foto: Karin Wenström.

KOMMUNIKATION.

Hela Sverige ska leva har en aktiv kommunikation. Vi uppdaterar våra sociala medier som Facebook, Twitter och Instagram med information, nyheter, skrifter och annat viktigt material.

Vi har fortsatt arbetet med att delta i debatter och skriva debattartiklar (se nästa sida).

Vi har deltagit i olika evenemang, framförallt digitalt, under året. Det har inneburit en del nya arenor, men också begränsningar i vår strävan att hitta nya kontakter och nätverk.

Vi har under året fått en ny heltidskommunikatör, Sandra Gardmo. Från januari till mars var det ett intensivt arbete med Landsbygdsriksdagen med planering, kommunikation och andra förberedelser inför de stundande dagarna i Jönköping. Efter beslutet att skjuta upp Landsbygdsriksdagen skiftade vi fokus till andra delar av vår kommunikation.

Vi hoppas att kunna återuppta arbetet med Landsbygdsriksdagen under hösten 2021.

Vårt tema med vinnarbilder fortsatte under 2020 och under våren kom bilderna från Jönköpings län med anledning av Landsbygdsriksdagen. Under hösten kom bilderna från Västerbottens län.

Vinnarbilderna användes framför allt i vårt nyhetsbrev som sändes ut åtta gånger under året.

Vi bestämde oss för att ta reda på hur många förslag från den parlamentariska landsbygdskommittén som genomförts. En enig kommitté presenterade sina 75 förslag i början av 2017 och vår undersökning visade att bara tre förslag var genomförda våren 2020 och 32 delvis genomförda. Undersökningen resulterade i en rapport, kallad "Landsbygdsutredningen – av 75 förslag är 3

Vi arbetar aktivt med att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om vår organisation, i stor utsträckning med hjälp av våra sociala medier. Foto: Linjalen Tre.Noll

genomförda”, och den väckte uppmärksamhet medialt. Vi har kommunicerat den genom alla våra kanaler och lyft frågan under året i viktiga foran. Vi bad också samtliga riksdagspartier att kommentera resultatet och dessa svar presenterade vi under hösten.

Kommunutredningen ”Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta samhällsutvecklingen” gick på remiss under året. Vi var djupt kritiska till utredningen och i vårt remissvar förde vi en genomgripande diskussion kring små kommuners villkor och verklighet. Vi gjorde en kortare version av remissvaret och publicerade under namnet ”Hela Sverige ska leva om kommunutredningen”. Även den har fått viss uppmärksamhet.

Vi hjälpte till med att sprida informationen om årets Lokalekonomidagar som genomfördes helt digitalt. Från och med i år ansvarar SLU för konferensen. Temat var ”Från kris till möjlighet – Sociala innovationer för klok omställning”. Under mässan hade vi en digital monter där vi presenterade Hela Sverige ska leva som organisation och delar av vårt arbete.

Vi arbetar aktivt för att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om vår organisation. Detta gör vi i flera olika kanaler, men framförallt i våra sociala medier. Till exempel hade vår Facebooksida 11 548 följare per den 25 januari och går stadigt uppåt. Vi har fortsatt utveckla vårt Instagramkonto och per den 26 januari hade vi över 2 400 följare. Under hösten har vi arbetat mer aktivt med annonsering på Facebook och Instagram, vilket bland annat har lett till en ökad räckvidd på våra inlägg och att vi har fått fler följare.

Under hösten lanserades www.servicebanken.se där vi på kommunikationsavdelningen varit behjälpliga av spridningen av hemsidan och kommer att ansvara för innehållet framöver.

Vi hjälpte till att sprida ordet om Bredbandsuppropet. Bredbandsuppropet kräver att den digitala klyftan mellan stad och land sluts och att regeringen genomför nödvändiga regeländringar och budgettillskott som behövs för att nå målet om snabbt bredband till alla senast 2025. Detta är en kampanj som Hela Sverige ska leva driver tillsammans med Byanätsforum, Företagarna, LRF och Svenska Stadsnätetsföreningen.

Enligt vår treårsplan ska hemsidan vara det ställe där byarörelsen hittar inspiration och kunskap för det lokala arbetet. För närvarande lever den inte riktigt upp till de målen och vi tror att hemsidan kräver en mer genomgripande omstöpning för att kunna uppfylla målen.

Under senhösten samlades synpunkter och arbetet med hemsidesbytet kommer att bli en av de större arbetsuppgifterna under 2021. Vårt mål är att få en användarvänlig hemsida både internt och externt.

Debattartiklar

JANUARI: Byanät bör få del av nytt bredbandsstöd.

APRIL: Halva glesbygden saknar bredband.

JUNI: Regeringen splittrar stad och land med bredbandspolitiken.

JULI: Samarbeta med Mikrofonden för bankgarantier till föreningar.

SEPTEMBER: Tunga namn tar strid: Stärk Grythyttans varumärke – för en hållbar och cirkulär omställning!

OKTOBER: Budget på rätt väg men med brister.

Pressmeddelanden

- 2020-02-04 Nu öppnar anmälan till Landsbygdsriksdagen i Jönköpings län!
- 2020-03-03 Fyra partiledare klara för Landsbygdsriksdagen.
- 2020-04-16 Hälften saknar bredband i glesbygd – 97 procent av finansieringen saknas.
- 2020-05-05 Mer naturresurser utvinns men färre jobb lokalt.
- 2020-07-09 Endast 3 av Landsbygdskommitténs 75 förslag genomförda.
- 2020-10-05 Nu lanserar vi servicebanken.
- 2020-10-05 Hela Sverige ska leva: Endast 3 av Landsbygdskommitténs 75 förslag genomförda.
- 2020-10-05 Vem blir Hela Sveriges lokala grupp & Årets kommun 2020?
- 2020-11-02 Landsbygdsriksdagen i Jönköping flyttas till maj 2022.
- 2020-11-26 Grattis Skäggenäs Bygdegårdsförening, Årets lokala utvecklingsgrupp 2020.
- 2020 11 26 Grattis Norsjö kommun, Årets kommun 2020.
- 2020-12-08 Hela Sverige ska leva: 84 procent av storstadsborna vill inte ha fler grannar.

Nytt skriftligt material

- ▶ Landsbygdsutredning. Av 75 förslag är 3 genomförda, Bearbetad rapport.
- ▶ Landsbygdsutredning. Av 75 förslag är 3 genomförda. Originalsvar från regeringskansli, myndigheter och verk.
- ▶ Hela Sverige ska leva om kommunutredningen.
- ▶ Tipslista, Våra bästa skoltips.
- ▶ Bilda bygdebolag, Coompanion i samarbete med Hela Sverige ska leva och SLU.
- ▶ Nyhetsbrevet – åtta nummer.

Dessutom har vi producerat tre balansrapporter – se avsnittet Omvärldsbevakning och analys.

OMVÄRLDSBEVAKNING OCH ANALYS.

Vi håller koll på vad som händer i vår omvärld på många sätt. Grundläggande är den nyhetstjänst vi prenumererar på och den Novusundersökning vi gör varje år för att bland annat mäta kännedomen om vårt varumärke. Men omvärldsbevakning sker också i alla de olika typer av möten vi deltar i. Ett sätt att kanalisera dessa kunskaper är genom våra Balansrapporter.

Vi prenumererar på en nyhetstjänst som ger oss regelbunden uppdatering på vad som skrivs om oss och våra frågor. Detta används för att hålla kansliet och presidiet uppdaterade på aktuella frågor. Verksamhetschefen lägger ut veckovisa uppdateringar på Facebook för att summera vad som händer i landsbygdssverige. Vi har kontinuerliga möten om omvärldsbevakning och håller på att arbeta fram metoder för att kunna jobba strategiskt och analytiskt med detta. Genom de möten som vi genomför med andra organisationer och myndigheter, men också genom att delta i nätverk, föreläsningar och dialoggrupper, har vi en bra omvärldsbevakning.

En annan och ny arena som vi deltagit i är Altingets landsbygdsnätverk där verksamhetschefen har anlitats som samtalsledare. Det har varit ett sätt för oss att både omvärldsbevaka och bygga nätverk. Tyvärr avstannade arbetet på grund av pandemin.

Vi gör också en årlig undersökning via Novus för att hålla oss ajour med vad svenska folket tycker i vissa utvalda frågor.

Våra balansrapporter är ett sätt att samla den kunskap vi får. De kompletteras sedan med andra kanaler och metoder för att skapa intresse och debatt i frågor som vi har på agendan.

I år har vi gett ut följande tre rapporter. Vi har testat nya sätt att kommunicera ut våra rapporter, bland annat genom animationer som vi lagt ut i sociala medier.

BALANSRAPPORT #5 – BREDBAND I HELA SVERIGE utreder balansen mellan land och stad vad gäller bredband och uppkoppling. Digital uppkoppling är alldeles nödvändigt för att kunna delta i det moderna samhället. Och förutsättningen för den digitala uppkopplingen är en infrastruktur med tillräcklig kapacitet. Regeringens kortsiktiga mål är att år 2020 ska 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Det målet kommer inte att nås av flera olika orsaker.

I **BALANSRAPPORT #6 – NATURRESURSER I HELA LANDET** undersöker vi de fyra naturresursbaserade näringarna vattenkraft, vindkraft, gruvnäring och skogsnäring - vilka värden som skapas och hur de beskattas. Rapporten visar också var resurserna skapas och var man beslutar om dem.

I **BALANSRAPPORT #7 – BOSTÄDER I HELA SVERIGE** undersöker vi var människor själva säger att de vill bo, var det finns bostadsbrist, hur politiken satsar på att stimulera bostadsbyggande och hur bostäder på olika platser värderas idag.

EXPERTER OCH REMISSINSTANS.

Hela Sverige ska leva är en efterfrågad part när det gäller kunskap om landsbygdsfrågor och lokal utveckling. Det innebär att vi sitter med i flera olika foran för dessa frågor, men också att vi har möten med aktörer, blir inbjudna till seminarier med mera.

Vi redovisar ett axplock av det som genomförts under året. Förutom det har vi besvarat remisser och gett synpunkter på strategier och dokument av betydelse inom våra områden.

- Vi har haft möte med landsbygdsministern för att berätta om vår verksamhet och lyfta viktiga frågor, med särskilt fokus på pandemin, men också andra aktuella frågor inom landsbygdsområdet.

Vår genomgång av landsbygdsutredningens 75 förslag fick genomslag i media under sommaren.

**LANDSBYGDS-
UTREDNING.**

**SAMMANSTÄLLNING
SAMTLIGA SVAR.**

EN BILAGA.

- ▶ Vi har haft möte med energi- och digitaliseringsministern angående Byanätsforum.
- ▶ Vi var inbjudna som talare på 17th NRN Meeting webinar, ett stort europeiskt webinarium om rurala frågor.
- ▶ Vi deltog i webinariet ”Sthlm talks” – Hela Stockholm ska leva, med Per Schlingmann som moderator för att ge vårt perspektiv på vad vi kan lära av varandra i pandemins spår.
- ▶ Vi har kontinuerliga möten och kontakter med Tillväxtverket, särskilt med enheten för landsbygder och lokal kapacitet som jobbar för genomförande av landsbygdspolitiken och att bygga regional kapacitet. Vi har även kontakt med enheten för serviceutveckling. Vi för också dialog med Näringsdepartementet i våra frågor.
- ▶ Vi har deltagit i inspelningen av en film för att stärka näringslivet i Sollefteå.
- ▶ Vi har haft möten och deltagit i arrangemang som anordnats av Miljöpartiet, Centerpartiet och Socialdemokraterna.
- ▶ Vi har deltagit i olika forskningsstudier. Bland annat om skogsbränder, samtal och seminarium med Nordregio om digitalisering i december. Vi har också samtalat med Jämställdhetsmyndigheten om landsbygdsfrågan.
- ▶ Vi har deltagit i en inspirationsföreläsning i Höga Kusten om landsbygdernas möjligheter i pandemins spår. Vidare har vi medverkat i en föreläsning för Metria om landsbygdsfrågor och urban norm i samhällsplanering, Dataföreningen, om bredbandsinfrastruktur, i ett seminarium.
- ▶ Den 22 januari deltog vi i ett riksdagsseminarium på ämnet ”Hur planerar vi för ökad mobilitet och hållbara resor”. Deltog gjorde representanter för besöksnäringen (Visita), SPF seniorer och Svenska Taxiförbundet tillsammans med Hela Sverige ska leva.

Yttranden

2020-01-27	Statens jordbruksverks föreskrifter om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling (SJVFS 2016:19).
2020-02-14	Departementsskrivelsen ”Genomförande av EU:s direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan”, Ds 2019:19.
2020-02-11	Ökad statlig närvaro i Härnösand, SOU 2019:33.
2020-04-02	Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden (regional skatteregion).
2020-05-14	Mer biogas! För ett hållbart Sverige, SOU 2019:63.
2020-05-14	En utvecklad vattenförvaltning (SOU 2019:66).
2020-07-06	Översyn av strandskyddet.
2020-07-07	Förslag till ändring av Statens jordbruksverks föreskrifter om företagsstöd projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling, SJVFS 2016:19.
2020-08-25	Redovisning av uppdrag att se över förordningen om bidrag till öppenvårdsapoteksservice (S2020/04362/FS).
2020-08-31	Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet om ingen övergödning, SOU 2020:10, dnr M2020/00554/Nm.

- 2020-09-23 Remiss av promemoria Utökad målgrupp för Allmänna arvsfonden, Ds 2020:9.
- 2020-09-28 Behovsanalys i den Strategiska planen för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige.
- 2020-09-30 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget.
- 2020-11-05 Tillfälle att yttra sig över förslag till föreskriftsändring. 1.1.16-16127/2020.

Kansliet har fått lov att ändra sina arbetsrutiner under år 2020. Med något enstaka undantag har personalen inte träffats i verkliga livet sedan början av mars. Sedan dess har alla möten varit digitala. Här nedan är en bild från julavslutningen då vi fick i uppgift att göra oss riktigt "juliga".

Vi har lärt oss nya sätt att ha trevligt tillsammans ändå. Vi har rolig teman på våra fikaraster, vi körde frågesport över nätet på sommaravslutningen, vi har lärt oss vikten av att göra en kort incheckning på våra möten och vi byter bilder och skämt i vår egen chat. Men det är klart att vi saknar varandra ändå.

LÄNSAVDELNINGARNA.

Länsavdelningarna har en väl fungerande verksamhet med goda relationer till riksorganisationen och andra regionala och lokala aktörer. Länsavdelningarnas verksamhet presenteras i deras respektive verksamhetsberättelse, men vi har gjort en kort sammanfattning av arbetet och de projekt som finansieras via riksorganisationen.

Riksorganisationen administrerar ett verksamhetsstöd som alla länsavdelningar får utifrån vissa kriterier och organiserar möjligheten att träffas för nätverkande och utbyte av kunskaper.

Riksorganisationen anordnar också den årliga introduktionsutbildningen ”Ny i hela Sverige ska leva” och erbjuder byalagsförsäkringen. Utbildningen kunde inte genomföras, men vi testade en digital version med länsavdelningen Gävleborgs län X-ing och den ska genomföras under 2021 i en omarbetad version.

Sist, men inte minst, ger riksorganisationen medel till regionala projekt.

Här nedan listas de projekt där riksorganisationen bidragit med medel under 2020.

Jämmerdalen 2020, Västerbottens länsavdelning

I september arrangerade Hela Sverige ska leva Västerbotten tillsammans med Överklintens byråd Jämmerdalen 2020 i Överklinten. Det blev ett lyckat och uppskattat arrangemang med temat En landsbygd utan el och diesel.

Halva Sverige-konferens

De fem nordligaste länsavdelningarna arrangerade i november en digital konferens för att utbyta erfarenheter och samtala om möjligheter till utökat samarbete i framtiden. På programmet fanns goda exempel från byautvecklingsrådet, information om smarta landsbygder samt gruppdiskussioner om samarbete mellan länsavdelningarna.

Om ortsutveckling och bostadsbyggande, Södermanlands länsavdelning

Hela Sverige ska leva Sörmland har genomfört en process för att inspirera till idéer om hur vi i framtiden kan utveckla en ort på landsbygden där den röda tråden är vilka funktioner som stödjer varandra. Svaret är inte bostadsbyggande i sig. Både fysiska och sociala strukturer behöver utvecklas – de går hand i hand med varandra. Att bygga samhällen ger sammantaget en starkare och mindre sårbart lokalsamhälle.

Ett möte med rubriken ”En strategisk plan för ortsutveckling - inte enbart fler bostäder -Fallstudie Ålberga” genomfördes och en film spelades därefter in. Filmen ”Vi skriver själva vår historia” blev mycket uppskattad och har visats nästan 1 000 gånger på Youtube.

Regionala servicemöten

Under arbetet inom projektet Service i samverkan visade det sig finnas ett behov av att arrangera regionala spridningskonferenser/möten för att föra ut de nya erfarenheterna och kunskaperna, men också för att hitta framtida möjligheter för servicesamverkan och att bygga ett nätverk i länet. Fyra regionala servicemöten har genomförts i Dalarna, Kronoberg, Norrbotten och Västerbotten.

Regionalt servicemöte Dalarna

Under en eftermiddag lades fokus på förhållandena med lokala serviceplaner i Dalarnas kommuner kopplat till behov, möjligheter och lokal initiativkraft relaterat till servicepunkter. Samtalet ledde till ett identifierat behov av att Hela Sverige ska leva Dalarna bör fortsätta att engagera sig i frågorna framgent samt att det Regionala serviceprogram-nätverket är en viktig arena för fortsatta dialoger under kommande år.

Regionalt servicemöte Kronoberg

Spridningskonferensen i Kronoberg tog upp frågan hur projektet Service i Samverkan kan bidra till en viktig fortsättning i länet. En inriktning som var i fokus är att skapa nätverk inom civil krisberedskap, något som länsavdelningen beslutat att arbeta vidare med tillsammans med lokala utvecklingsgrupper i länet.

Regionalt servicemöte Norrbotten

Hela Sverige ska leva Norrbotten har under flera år arbetat aktivt med att etablera flernivåsamverkan mellan det offentliga på statlig, regional, kommunal nivå och civilsamhällets organisationer. Det regionala servicemötet i Haparanda arrangerades som ett seminarium på temat.

Regionalt servicemöte Västerbotten

Vid den digitala konferensen deltog talare från kommuner som medverkat i projektet Service i samverkan, från Region Västerbotten och från Hela Sverige ska leva. Genom ett medskapande mellan den lokala nivån, den första samhällsnivån, och kommunens representanter har nya modeller testas för flernivåsamverkan och en hållbar struktur för serviceplanering på landsbygden, något som presenterades på konferensen.

Norrbottens länsavdelning och Sunderby folkhögskola arrangerade en projektledarutbildning, kallad kompetensplattform för Norrbottens civilsamhälle. Foto: Anki Pahlsson.

ÅRETS GRUPP OCH ÅRETS KOMMUN.

Varje år delar Hela Sverige ska leva utmärkelserna Årets lokala utvecklingsgrupp och Årets kommun. Utmärkelsen Årets grupp går till en lokal utvecklingsgrupp som hittat lösningar för att på olika sätt utveckla sin bygd och skapa gemenskap och framtidstro.

Utmärkelsen Årets kommun går till en kommun som tycker att landsbygden, skärgården eller förorten och de människor som bor där, är lika viktiga för kommunens överlevnad och attraktivitet som tätorten.

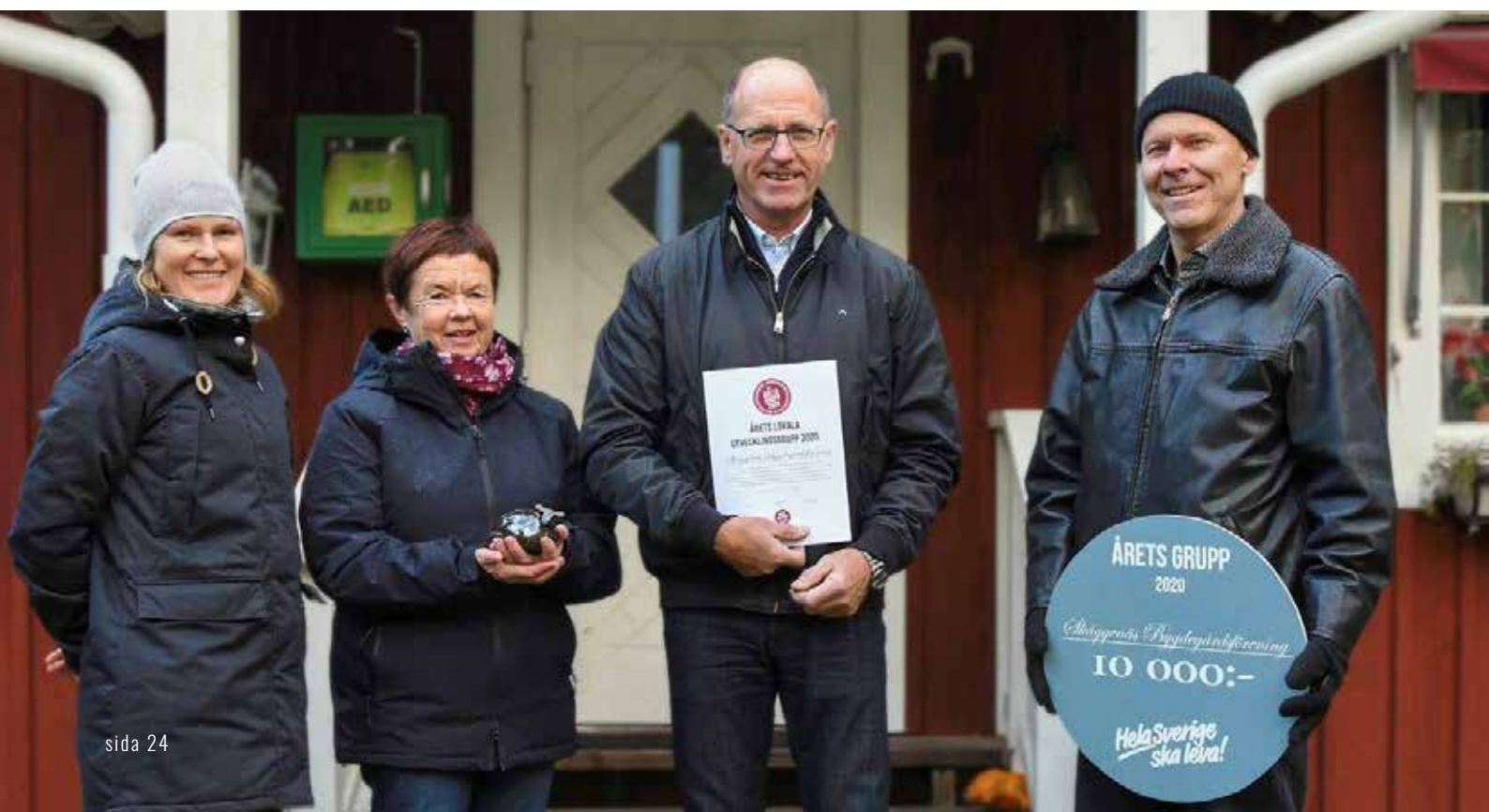
Som brukligt deltog representanter för både Årets lokala utvecklingsgrupp och Årets kommun i vårt höstmöte och berättade där om sitt arbete.

ÅRETS GRUPP – SKÄGGENÄS BYGDEGÅRDSFÖRENING.

I år gick utmärkelsen Årets lokala utvecklingsgrupp till Skäggens bydegårdsförening med följande motivering:

Det är en mycket aktiv förening med över 1 000 personer som engagerar sig i olika frågor och aktiviteter och är en stark röst i olika frågor. Man engagerar sig i kraftledningsfrågor, exploatering, byggnation, trafiksäkerhet, grannsamverkan, vattenfrågor och har en tidning, barn- och ungdomsgrupp, trivselgrupp, växtodlingsgrupp, stickcafé, bridgegrupp, bokcirkel och uthyrning. Föreningen har en hög aktivitet året om för alla olika åldersgrupper i lokalsamhället. Ett inspirerande exempel för föreningar runt om i Sverige.

Representanter för Årets lokala utvecklingsgrupp på bild tillsammans med prischeck och diplom. Från vänster till höger: styrelseledamot Kajsa Bergman, styrelseledamot Kerstin Carlsson, vice ordförande Ulf Palmberg och ordförande Anders Thörnström. Foto: Ulrika Lindrooz.

ÅRETS KOMMUN – NORSJÖ.

Utmärkelsen Årets kommun gick till Norsjö kommun med följande motivering:

Hela Sverige ska leva har utsett Norsjö till Årets kommun 2020 för deras arbete med att skapa "Världens Bästa Vardag" – ett omfattande lokalt utvecklingsarbete där en ny vision för Norsjöbygdens medborgare formats tillsammans. I detta arbete har över 20 procent av kommunens befolkning deltagit. Kommunen har påbörjat bildandet av ett bygderåd och genomför samverkansmöten. En serviceplan är framtagen och man har medborgarmedverkan i översiktsplanen. Man jobbar också aktivt med inflyttning.

Representanter för Årets kommun på bild tillsammans med prischeck och diplom. Från vänster till höger: kommunstyrelsens ordförande Mikael Lindfors, kommunchef Eleonore Hedman, tillväxtchef Beatriz Axelsson, processledare Martine Westerlund, utvecklingsstrateg Ingrid Ejderud Nygren och näringslivsutvecklare Mari Johansson. Foto: Sofie From.

LANDSBYGDSRIKSDAGEN.

En viktig samlingsplats för våra lokala grupper och länsavdelningar är Landsbygdsriksdagen. Vi strävar efter att så många som möjligt ska kunna delta och därmed få större nätverk, ökad kunskap samt inspiration till att fortsätta jobba med lokal utveckling på hemmaplan.

Landsbygdsriksdagen är Riksorganisationen Hela Sverige ska levas största evenemang och en av Europas största mötesplatser för lokal utveckling och landsbygdsfrågor. Planen var att Landsbygdsriksdagen skulle genomföras i Jönköpings län i maj. En stor del av planeringsarbetet hade genomförts och många deltagare var redan anmälda i början av året, men på grund av rådande pandemi och restriktioner gällande folksamlingar kunde evenemanget inte genomföras som tänkt. Istället flyttades Landsbygdsriksdagen i Jönköpings län till maj 2022.

PRIORITERADE FRÅGOR.

INFRASTRUKTUR OCH DIGITALISERING.

Bostadsbristen på landsbygderna blev en mycket uppmärksam fråga under år 2020 och Hela Sverige ska levas engagerade sig i diskussionerna på olika sätt, både på riks- och regional nivå. Vad gäller digitalisering så har vi gjort våra främsta insatser inom projektet Byanätsforum. Vad de åstadkommit redovisas under projekt.

Bristen på bostäder är på de flesta landsbygder en av de mest uppmärksammade frågorna just nu och vi på både på riks- och regional nivå har kraftigt ökat vårt engagemang inom området.

I mars var Peter Eklund från styrelsen föredragande på designmuseet Rian i Falkenberg med anledning av utställningen "En annan landsbygd" och pratade på temat "Har Sverige och Halland bostadsbrist?". Vidare deltog Peter Eklund i radioserien "Ett eget litet hem" i P1 under sommaren 2020, en serie som blev mycket uppskattad och omdiskuterad där skillnad mellan bostadspolitikerna nu och förr diskuterades. Flera av de sex programmen hade tyngdpunkt på landsbygdernas bostadssituation.

Vidare deltog Peter Eklund, främst under hösten, i en serie webbseminarier om förutsättningarna att bygga och bo på landsbygden inom Vinnovaprojektet "Diversity om byggemenskap", med massor av deltagare från hela landet. Hela Sverige ska levas deltog också i Diversitys stora slutkonferens som genomfördes digitalt i november med mer än 150 deltagare. En stor andel av deltagarna kom från lokala grupper i landet. Konferensen slutade med en första samling för att starta ett nätverk för mer socialt byggande med bland andra Hela Sverige ska levas, Sveriges kommuner och regioner, Boverket, Coompanion, Centrum för boendets arkitektur på Chalmers, Ekobanken och föreningen för Byggemenskap. Vi har också på olika sätt stöttat projekt som sökt medel för byggemenskaper på Boverket.

I slutet av året kom vår balansrapport "Bostäder i hela landet", som bland annat utreder hur det ser ut med balansen i resurstilldelning mellan stad och land.

SERVICE.

Under år 2020 avslutades vårt fleråriga projekt, Service i samverkan, som redovisas under rubriken projekt. En viktig fråga var hur arbetet med servicefrågorna skulle fortsätta efter projektets slut. Svaret blev ett nationellt servicenätverk och ett sådant startades i slutet av sommaren 2020.

Nätverket samordnas av riksorganisationen Hela Sverige ska leva och ska driva servicefrågan inom rörelsen, men också ha omvärldsbevakning på servicefrågorna, påverka politiken för att driva serviceutvecklingen framåt och samverka med andra organisationer och nätverk för att stärka servicefrågan på lång sikt.

Servicenätverket har följande mål:

- ▶ Servicenätverket samordnar service i riksorganisationen samt med andra externa aktörer
- ▶ Servicenätverket samlar kunskap i riksorganisationen om service
- ▶ Servicenätverket jobbar för att stärka serviceutveckling i hela Sverige
- ▶ Servicenätverket jobbar för att öka kunskapen om service i hela Sverige

Nätverket består av en ordförande och fyra styrelseledamöter från riksorganisationens styrelse, med administrativt stöd från riksorganisationens kansli. Ett inledande möte för nätverket genomfördes i slutet av året.

Den 11 november deltog verksamhetschefen som föreläsare i en digital servicekonferens i Västernorrland med ett stort antal deltagare. Ämnet var Servicens betydelse för att skapa en levande landsbygd där företag kan etableras och utvecklas och familjer flytta in.

Kiladalens Utveckling AB har byggt åtta hyreslägenheter i sömländska Stavsjö. Bostäderna erbjöds till äldre personer i området som inte längre ville eller orkade ta hand om sitt hus. Foto: Rocco Gustafsson.

KULTUR.

Vi har under de senaste åren valt att arbeta inom ramen för kulturkonferensen Folk och Kultur för att lyfta viktiga frågor inom kulturområdet.

2020 hade vi ett samarbete med Hembygdsförbundet och arrangerade ett mycket välbesökt seminarium om landsbygdens kulturliv, där kulturminister Amanda Lind deltog. Det var ett samarrangemang mellan Hela Sverige ska leva, AX -Kulturorganisationer i samverkan, Bygdegårdarnas Riksförbund och Sveriges Hembygdsförbund. Gunilla Källstrand modererade och Owe Ronström, professor i etnologi vid institutionen för kulturanthropologi och etnologi vid Uppsala Universitet, var expertkommentator.

Den 2 december deltog verksamhetschefen i en föreläsning och dialog om kultur i hela landet på Samarbetsrådet för regional dansutveckling.

På grund av pandemin under året har det varit svårt för många kulturutövare och arrangörer. Den kommer att få stora konsekvenser för denna bransch. Vi har inte heller kunnat genomföra några kulturarrangemang då vi bara haft digitala möten under större delen av året. I våra samtal med politiska företrädare har vi lyft frågan om detta och de konsekvenser det kan få på kulturella näringar i hela landet.

LOKALT INFLYTANDE.

Lokalt inflytande är grundläggande för oss, oavsett fråga eller nivå. Detta är något vi alltid tar upp och nämner i de sammanhang som vi medverkar i, liksom i våra skrifter, nyhetsbrev och övrig kommunikation. Vi visar på goda exempel och lyfter de gånger när det inte fungerat. På vår hemsida finns material om lokalt inflytande och vi tar hand om hemsidan "Fria metoder" som är en samling av metoder man kan använda för att öka lokalt inflytande. Även inom projektet Service i samverkan har lokalt inflytande varit en bärande del (läs mer under rubriken Projekt).

Vi vill vara med och utveckla metoder och sprida kunskap för stärkt lokalt inflytande. Vi vill att den lokala nivån beaktas och tas med i planeringsprocesser då lokalsamhället påverkas.

Vi har deltagit i arbetet med Omställningsnätverket och ingår i den svenska hubben för globala Transition Network.

Vi har under detta år i flera sammanhang lyft vikten av att kunna arbeta på distans, och under pandemin har vi sett att det absolut är möjligt. Vi har också uppmärksammat när statliga jobb avvecklas på landsbygderna eller i mindre orter.

Vi har deltagit i Lokalekonomidagarna. Vi är delaktiga i utvecklingen av Mikrofonden Sverige och regionala mikrofonder bland annat genom projektet Sociala innovationer. Vi har varit pådrivande vad gäller Leader och andra former av finansiering för lokal utveckling särskilt nu inför nya programperioden och vi är en del av det svenska landsbygdsnätverket.

När det gäller naturresurserna och var inkomsterna från dem hamnar, har vi släppt en balansrapport i ämnet samt genomfört ett webinarium. Vi är även delaktiga via länsavdelningen Gävleborg X-ing i ett projekt om lokalt inflytande vad gäller vindkraft.

Projektet Bilda bygdebolag, som var ett samverkansprojekt mellan Coompanion, Hela Sverige ska leva och Sveriges lantbruksuniversitet, ledde till en bok med samma namn. Den vänder sig främst till lokala grupper som vill ta det lokala arbetet till nästa nivå, men är också bra för kommuner och alla som arbetar med finansiering av lokal ekonomi.

Dessa mål har vi under året nått. För att på ett överskådligt och enkelt sätt förmedla resultatet och lärdomarna har vi tagit fram Servicebanken (servicebanken.helasverige.se). Där har vi samlat erfarenheter, goda exempel på servicelösningar, intervjuer, inspiration och metoder för samverkan och dialog. Servicebanken kommer att vara en levande hemsida, som uppdateras med nya exempel efter projektets avslut.

Ett nationellt servicenätverk inom Hela Sverige ska leva har formerats under slutet av året. Det nationella servicenätverket består inledningsvis av en arbetsgrupp bestående av ledamöter från projektets styrgrupp. Arbetsgruppen har inlett arbetet med att konkretisera vad nätverket ska arbeta med under kommande år, hur nätverket ska vidgas inom organisationen och hur nätverket ska arbeta externt. Nätverket kommer att tillvarata projektets erfarenheter och tillsammans med kansliet fortsätta arbeta för god serviceutveckling i Hela Sverige.

Regionala spridningsmöten har genomförts i ett antal av de län som medverkat i projektet. Dessa spridningsmöten, som arrangerats både digitalt och fysiskt, har varit viktiga inslag i att stärka lokalt och sprida våra lärdomar till flera lokala utvecklingsgrupper och intresserade i de medverkande länen.

Projektet har också medverkat i Hela Sveriges nyhetsbrev, samt omnämnts av lokal press vid ett flertal tillfällen. Information har även spridits genom Hela Sverige sociala kanaler, Hela Sveriges hemsida och Servicebanken.

Projektet pågick september 2017–februari 2020 med förlängning till hösten 2020.

PROJEKT – BYANÄTSFORUM.

2020 har varit ett innehållsrikt år för Byanätsforum som arbetat vidare i sin organisation i form av ett projekt drivet av Hela Sverige ska leva, LRF och Coompanion. Under året har samarbetet med Svenska Stadsnätsföreningen utvecklats ytterligare vilket lett till att organisationen numera är med som ett stöd till Byanätsforums styrgrupp.

Bemanningen på kansliet har bestått av projektledarna Thomas S. Nilsson och Anna Johansson med resurser från LRF och Coompanion.

Byanätsforums verksamhet vilar sedan tidigare på fyra verksamhetsområden: rådgivning, nätverk, information och företräderskap och har nu utökats med ett femte som är värdeskapande. Då projektfinansieringen från landsbygdsprogrammet under året blev utökad kunde projektet förlängas och Byanätsforum har även kunnat arbeta med nya arbetsområden som medlemmarna visat på behov av.

Rådgivning

Byanätsforum har en rådgivningsfunktion med en helpdesk dit bredbandsföreningar kan ställa frågor. Under året har ett 80-tal rådgivningsfrågor kommit in och besvarats.

Nätverk

I november arrangerade Byanätsforum en digital nationell konferens för alla som bygger och driver byanät runt om i Sverige. Över 120 personer deltog i konferensen som var uppdelad på tre huvudteman med olika talare där varje pass avslutades med mindre samtalsgrupper. De tre huvudtemana var nätdokumentation, affärsmöjligheter och föreningssamverkan.

Företräderskap

En av de största satsningarna under förra året handlade om det nya bredbandsstödet från Post- och telestyrelsen. Från att det presenterades i november 2019 stod det klart att bredbandsföreningarna skulle få svårt att söka det. Då påbörjade Byanätsforums kansli ett arbete kring påverkan och kunskapshöjande insatser.

Som en del i en kunskapshöjande satsning gentemot politiken på högsta beslutande ort arrangerade kansliet ett möte mellan representanter från flera bredbandsföreningar samt tjänstemän på Infrastrukturdepartementet och Näringsdepartementet som bland annat jobbar med de olika statliga bredbandsstöden. Mötets deltagare upplevde att kunskapen om byanäten generellt var ganska låg bland tjänstemännen men var glada att de tog sig tid att lyssna till oss.

Byanätsforum har tillsammans med Svenska Stadsnätetsföreningen deltagit i några kampanjer. Bland annat skrevs ett öppet brev till digitaliseringsministern om Bredbandsforums framtid.

Byanätsforum fick även med sig Företagarna, Hela Sverige ska leva och LRF i satsningen Bredbandsuppropet.

Kansliet är även delaktiga i olika grupper och har deltagit i Jordbruksverkets förenklingsgrupp (som Byanätsforums kansli tog initiativ till), Lantmäteriets kundgrupp samt Västra Götalandsregionens Ubit-grupp. Förutom Jordbruksverkets förenklingsgrupp var Byanätsforum även initiativtagare till ett annat regeringsuppdrag och det var att byanäten uttryckligen ska kunna söka PTS bredbandsstöd vilket nu är inskrivet i myndighetens regleringsbrev.

Nedplöjning av kanalisationsrör och märkband. Foto: Västertåsjö Fiberförening

Information

Under våren publicerade Byanätsforums kansli några artiklar med tips på att arrangera digitala föreningsstämmor i tider med Corona-pandemi. Information om de tillfälliga regelverk som skapades för digitala stämmor skickades också ut. Byanätsforum har även arrangerat webinarier och skickat ut nyhetsbrev. Kansliet har även varit delaktiga och bidragit till flera nyhetsartiklar i fackpress och nyhetsmedia som exempelvis P1 morgon.

Värdeskapande

Det nya verksamhetsområdet som Byanätsforums kansli fokuserar allt mer på, handlar om värdeskapande åtgärder för byanäten. Det kan handla om att Byanätsforum går in i ramavtal för sina medlemmar eller tar fram verktyg eller mallar som ökar affärsmöjligheterna för bredbandsföreningarna.

PROJEKT – FINANSIERING AV SOCIALA INNOVATIONER

Det övergripande syftet med projektet har varit att utveckla räckvidd, arbetssätt, nätverk och tjänster inom mikrofondssystemet och därmed kunna ge större och mer omfattande finansiellt stöd till sociala företag.

Projektledningen upplever att syftet i hög utsträckning har förverkligats. Kännedomen om Mikrofonden och dess roll i det sociala innovationssystemet är betydligt större. Det visar sig bland annat genom ett ökat inflöde av kunder, ökad sponsring och investeringar till fonden, fler inbjudningar till seminarier, arbetsgrupper och liknande. Och det i sin tur, innebär en betydligt förbättrad kapacitet att finansiera sociala innovationer.

Projektet pågick mellan december 2018 och december 2020. Det var ett Vinnovaprojekt "Finansiering av sociala innovationer" och Hela Sverige ska leva deltog tillsammans med Ekobanken, Coompanion Uppsala och Mikrofonden Väst.

Doktorand/Företagsforskarskolan

Från och med 2020 och fyra år framåt deltar vi i Företagsforskarskolan vid Umeå Universitet i doktorandprojektet "How place matters for rural young adults' political practices". Doktorand Maja Adolfsson kommer inom ramen för sin avhandling undersöka platsens betydelse för unga vuxnas politiska organisering på landsbygden.

STYRELSENS UNDERSKRIFTER.

Årsredovisningen signeras digitalt eller nedan.

.....
Åse Classon
Styrelseordförande

.....
Staffan Nilsson
Styrelseordförande

.....
Peter Eklund
Styrelseledamot

.....
Conny Mörke
Styrelseledamot

.....
Britt-Louise Berndtsson
Styrelseledamot

.....
Lars Westerlund
Styrelseledamot

.....
Magnus Strömberg
Styrelseledamot

.....
Pia Tingvall
Styrelseledamot

.....
Birgitta Strömgren
Styrelseledamot

.....
Linda Elfving Bovin
Styrelseledamot

.....
Tommy Nilsson
Styrelseledamot

.....
Irene Oskarsson
Styrelseledamot

.....
Karin Torstensson
Styrelseledamot

.....
Terese Bengard
Verksamhetschef

Vår revisionsberättelse har lämnats.

.....
Åsa Thelin
Auktoriserad revisor

.....
Anne Sörqvist
Förtroendevald revisor

Hela Sverige ska leva
www.helasverige.se
Telefon: 010-489 13 50
E-post: info@helasverige.se

